І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 165. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 7-го ВЕРЕСНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 7, 1966 No. 165. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 6 вересня 1966

В АМЕРИЦІ

МИЧИГЕНСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР Джордж Ромні поїхав на летовище в повіті Вейн, щоб привітати президента Джансона, який в Дні Праці виголосив кілька промов в тому стейті. Ромні був тільки повідомлений Білим Домом, що Президент буде в його стейті, але не був прошений бути присутнім на зборах, де мав промовляти Джансон. Ромні був присутній на всіх зборах в стейті Мишиґен, але сидів в останніх рядах, а не між першими гістьми на плятформі, з якої промовляв Президент. Гадають, що Ромні може бути республіканським противником Джансона у президентських виборах 1968-го року.

ЗДА ВИКИНУЛИ СОВЄТСЬКОГО ДИПЛОМАТА, який займався шпигунством в користь СССР. Цим дипломатом-шпигуном є третій секретар совєтської амбасади у Вашинґтоні Валентин А. Ревін, який належить до групи науковців при совєтській місії. Ревін заплатив 5,000 дол. одному американському бизнесменові, який після контакту з совєтським дипломатом негайно повідомив Федеральне Бюро Інформацій про свою пригоду і дістав дозвіл дати Ревінові бажані інформації, очевидно неправдиві. Ревін має негайно залишити ЗДА, що означає, що до трьох днів мусить відлетіти до СССР.

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ ГОМФРІ і сенатор демократ із Ню Йорку Роберт Кеннеді цього року не кандидують на жадні державні становища, але вони вестимуть завзяту виборчу кампанію, щоб допомогти демократичним кандидатам в різних стейтах. Із республіканців це саме робитиме колишній віце-президент Ричард Ніксон, який дістав стільки запрошень виступати із промовами в різних стейтах, що ніяк не міг би вдоволити всіх прохачів. Гомфрі має виступати в 35-ох стейтах, а сенатор Кеннеді в 28-ох. Віце-президент Ніксон готов перевищити теперішнього віце-президента щого числа промов в передвиборчій кампанії.

ДОСІ НЕ ВИЯСНЕНО СПРАВИ, як загубилася римо-католицька Біблія родини Кеннеді, на яку складав присягу президент Джансон 22-го листопада 1963-го після вбивства президента Кеннеді. Присягу відбирала суддя окружного суду Сара Гюс на літаку, яким президент Джансон вертався до Вашинґтону. Пані Сара Гюз після присяги передала цю Біблію людині, яку вона уважала за члена секретної служби. Але як пізніше виявилося, це не був секретний аґент, і ніхто й досі не знає, хто це був. Пані Гюз не знала, що це була Біблія родини Кеннеді.

УРЯД ЗДОРОВ'Я ЗДА ПОВІДОМЛЯЄ, що в червні цього року знов зменшилося число народин в цій країні і становило 291,000 нових народжених немовлят, а на кожну тисячу населення виносило по 18.1. В червні 1965-го року число народжених дітей становило 310,000, що давало на кожну тисячу населення по 19.4. В першій половині ц.р. тільки в квітні число народжених дітей було таке саме, як в тому самому місяці 1965-го року, а у всіх інших місяцях було менше, як в попередньому році. В шістьох місяцях ц р. народилося 1,762,000 дітей, на 70,000 менше як в 1965-му році, коли народилося було 1,832,000 немовлят. Цього року відсоток новонароджених був на 5 відсотків менший в порівнянні з минулим роком.

У СВІТІ

ГЕН. ГЕОРГІЙ ЖУКОВ ПРОСЛАВЛЯЄ СТАЛІНА, як головного команданта совєтських збройних сил в другій світовій війні, приписуючи йому головну заслугу у перемозі совєтських військ над німцями осінню 1941, у битві під Москвою. Жуков, який тепер має 72 роки, опублікував першу частину своїх споминів у „Воєнно-Історичному журналі". Хрущов димісіонував Жукова в 1957 році.

ТІТО ЗАЯВИВ у своїй промові в словенському містечку Мурска Собота, що треба „від гори до споду" зреорганізувати югославську компартію. Тіто признав, що та компартія, яка нараховує 1 мільйон членів, клала натиск на скількість членів, а не їх якість, і внаслідку втратила довір'я в народі.

ГЕНЕРАЛ ЙОГАННЕС ШТАЙНГОФ СТАВ КОМАНДАНТОМ німецького летунства, ген. Ульрих де Мезієр генеральним інспектором німецьких збройних сил, а ген. Йозеф Молль — командантом суходільної армії. Таким чином формально поладнано кризу на керівних становищах західньо-німецьких збройних сил. Однак голова соціял-демократичної партії Віллі Брандт знову зажадав, щоб міністер оборони Кай Уве фон Гассель димісіонував, як відповідальний за ту кризу.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН ЗВЕРНУВСЯ до делегатів 170-ох робітничих спілок на конференції їх централі в Блекпулі в Англії, щоб вони підтримали законопроєкт, який заморожує всі посади, ціни і платні, спершу на 6 місяців. Вільсон у чорних барвах представив господарську ситуацію у Британії, передбачуючи можливість нової депресії у цілому світі, як вона була в 30-их роках.

МАРШАЛ ЛІН ПІЯО, ВІЙСЬКОВИЙ МІНІСТЕР В КОМУНІСТИЧНОМУ КИТАЇ І ВІРОГІДНИЙ НАСТУПНИК МАО ТСЕ-ТУНҐА, СТАВ командантом китайських „червоноґвардійців". Їхнім „дорадником" став прем'єр Чу Ен-лай. Останнім „геройством" тих офіційних хуліганів було закриття цвинтаря для чужинців у Пейпінґу, з заповіддю, що всі могили будуть зрівняні з землею. Східньо-німецькі і мадярські комуністи натаврували — слідом за СССР — ту „культурну революцію" китайських комуністів.

ГОЛОВА КАМБОДЖИ НОРОДОМ ШІГАНУК ЗАЯВИВ ГОТОВІСТЬ „нормалізувати" взаємини з З'єднаними Державами, якщо тільки Америка визнає кордони Камбоджи згідно з її теперішніми адміністраційними кордонами. Шіганук зрікається навіть відшкодування за шкоди, що їх нанесло помилкове бомбардування американцями одної місцевости на території Камбоджи.

ГЕНДРІК ВЕРВЕРД, ПРЕМ'ЄР ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОГО СОЮЗУ, ПЕРЕВІВ НАРАДУ з прем'єром сусіднього Насутоленду Лібуа Йонатаном. Верверд веде послідовно і твердо політику расового відокремлення. Це була його перша зустріч з чорним африканським володарем. Вони погодилися щодо співпраці на базі невтручання у внутрішні справи другої країни.

Президент обіцяє поборювати інфляцію

Ланкастер, Огайо. — Президент Джансон в понеділок в Дні Праці 5-го вересня, промовляючи до зібраних робітників, заявив, що він турбується тим, що інфляційний тиск збільшується, і тому обіцяв, що він поборюватиме інфляцію доляра, але не виявив подробиць урядової акції в цій важливій справі. Президент промовляв в Дні Праці ще і в кількох місцевостях в стейті Мишиґен. Він сказав, що для поборювання інфляції ним очолюваний Уряд плянує зменшити неважливі урядові видатки та зарядити деякі фінансові заходи для зменшення інфляційного тиску на економіку.

В суботу 3-го вересня Президент промовляв у Далластавні, Па., в Чарлстоні іЮммерсвіллі, Вест Вірджінія, підкреслюючи змагання до поборювання бідности, а саме підкреслив плян збільшити природні ресурси води в крайовому і світотвому маштабі. Президент заповів Конференцію в справі води у Вашинґтоні, на яку запрошено представників 100 держав. В Саммерсвіллі вітали Президента 25.000 осіб, коли він відкривав греблю та говорив про значення і потребу зберігати водні ресурси країни. „Вода для миру" — це гасло світової конференції в справі води, що відбудеться на весні 1967-го року у Вашинґтоні. Населення Далластавну становить 3.600 мешканців, але Президента вітали там понад 10.000 осіб, які прибули з сусідніх місцевостей. Це містечко відзначало 100-річчя свого існування. Президент промовляв перед губернатором республіканцем Вілліямом Скрентоном. Джансон заявив, що заопікується малими містечками, щоб з них не втікали люди до великих метрополій.

МекНамара не виключає ризика війни проти Комуністичного Китаю

Париж, Франція. — Секретар оборони Роберт МекНамара бувши в минулому тижні в Парижі дав інтерв'ю французькій пресі, в якому заявив, що американські збройні сили будуть збільшувані у В'єтнамі до такої границі, як це буде потрібно, але що воно не загрожує Комуністичному Китаєві. Запитаний французьким журналістом виразно, чи Америка не рахується з можливістю, що війна у В'єтнамі спровокує Комуністичний В'єтнам до інтервенції, МекНамара відповів, що безумовно існує деяке ризико війни також проти Комуністичного Китаю, але не тому, що такої війни хоче Америка, а тому, що Комуністичний Китай проводить постійно агресивну політику у відношенні до всіх своїх сусідів. МекНамара ствердив знову, що скріплювання американських збройних сил у В'єтнамі зумовлене виключно посилюванням комуністичних військ. Він заявив, що з Північного В'єтнаму перекидається щомісяця до Південного по 4.500 вояків реґулярної північно-в'єтнамської армії і що тому й Америка примушена збільшувати свої тамошні війська.

ЗДА ВІДКИДАЮТЬ „ПОРАДИ" ДЕ ҐОЛЛЯ В СПРАВІ В'ЄТНАМУ

Вашинґтон. — Америка відкличе свої війська з Південного В'єтнаму тоді, коли припиниться тамошня північно-в'єтнамська аґресія, — американський Уряд тоді пред'явить свій „поділ годин" щодо відкликання військ, коли знатиме про такий „поділ годин", виготовлений Північним В'єтнамом для його збройних сил — заявив президент Джансон у двох своїх промовах, що що їх виголосив в Дні Праці 5 вересня ц. р. в Дітройті, Мишиґен, і в Ленкестері, Огайо. Не назвавши президента де Ґолля за іменем, Президент не залишив ніякого сумніву, що він має на увазі саме французького президента та спільний комунікат де Ґолля і голови Камбоджи Нородома Шігнаука: Президент виразно заадресував свою заяву до „кожного, кого це цікавить". Президент підкреслив, що Америка не може проголосити одностороннього відкликання своїх військ з В'єтнаму, бо „мир і безпека багатьох народів загрожені, якщо дозволиться аґресорам мати успіх в будькотрій стратегічній частині світу і коли дозволиться на ламання важливих міжнародних договорів та перекидання через кордони нелеґально війська і зброї, щоб підбити малі країни". Однак Президент підкреслив, що „коли тільки хтось покаже мені плян, коли аґресія й інфільтрація і „сила, що робить право" будуть припинені, тоді я, як президент цієї країни, поставлю на стіл свій плян відкликання всіх наших сил з В'єтнаму". В самій промові Президент спротивився суґестії лідера демократичної більшости в Сенаті Майка Менсфілда, щоб ЗДА відкликали частину своїх збройних сил з Европи. Президент заявив, що він може зробити це тільки в порозумінні з іншими членами Атлантійського Союзу і тільки тоді, коли міжнародна ситуація дозволить на це, як ось, наприклад, коли б Совєти відкликали частину своїх дивізій зі східньої Німеччини.

В тому самому дусі склав заяву в минулу неділю 4 вересня ц. р. в радіотелевізійному інтерв'ю асистент державного секретаря Вільям Банді. Він заявив, що нема потреби, щоб президент Джансон стрічався з президентом де Ґоллем, щоб дізнатися про зміст розмови де Ґолля з представником Північного В'єтнаму у столиці Камбоджи Пномпені, (як це дораджував сенатор Майк Менсфілд), бо існують дуже добрі дипломатичні контакти, завдяки яким докладно відомо про інтенції Північного В'єтнаму. Покищо Північний В'єтнам не подав найменшого натяку на те, що він радий би припинити війну у В'єтнамі на будь-якій іншій базі, як тільки на базі повної перемоги комуністів. Однак В. Банді не виключив, що після цьогомісячних виборів у Південному В'єтнамі й листопадових виборів в Америці, коли в'єтнамські комуністи переконаються, що народи у ЗДА й Південному В'єтнамі підтримують свої уряди і їх політику, що тоді Північний В'єтнам буде більше схильний до поведення мирових переговорів.

ГОЛОВА ПУН ОЛЕГ ШТУЛЬ-ЖДАНОВИЧ БУВ ГОСТЕМ НА З'ЇЗДІ ОДВУ В ЛІГАЙТОНІ

Д-Р БОГДАН ГНАТЮК ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ОДВУ, ПРОФ. Д-Р ОЛ. ГРАНОВСЬКИЙ — ПОЧЕСНИЙ ГОЛОВА

Лігайтон, Па. — Голова Проводу Українських Націоналістів ред. Олег Штуль Жданович був почесним гостем на 23-му З'їзді Організації Державного Відродження України (ОДВУ), що відбувся тут на власній оселі ім. Ольжина впродовж минулої суботи, неділі й понеділка 3-5-го вересня та в результаті якого проф. д-р Богдан Гнатюк знову був переобраний на голову ОДВУ, а проф. д-р Олександер Грановський на почесного голову. Крім привітання для ОДВУ на бенкеті в суботу, 3-го вересня ввечорі, наступного дня під час нарад Голова ПУН виголосив промову-доповідь, головними мотивами якої було твердження, що Організація Українських Націоналістів постала з метою служити українському народові та його інтересам та для цієї мети існує сьогодні й існуватиме далі. Голова ПУН вважає, що внутрішня рівновага українських сил буде тільки тоді здорова й корисна, як не буде ані домінації ані дискримінації з будь-якого боку. Програмову доповідь про цілі і завдання ОДВУ під теперішню пору на тлі її ролі в дотеперішньому американсько-українському житті виголосив знову переобраний на другого заступника голови ред. Ярослав Гайвас. Під час бенкету в суботу З'їзд ОДВУ вітали Йосип Лисогір від Українського Конґресового Комітету, інж. Степан Куропась від Українського Народного Союзу, Іван Олексин від Українського Робітничого Союзу, проф Микола Степаненко від Державного Центру УНР, Іван Головатий від УНО в Канаді, інж. М. Селешко від Стрілецької Громади в Канаді, Юрій Нагорний від УРДП, д-р Т. Сендзік від Координаційного Центру, д-р Ольга Репетило від молоді у Франції та ін. До новообраної Центральної Управи ОДВУ увійшли: проф. д-р Богдан Гнатюк — голова, проф. д-р Олександер Грановський — почесний голова, інж. Степан Куропась, ред. Ярослав Гайвас і д-р Денис Квітковський — заступники голови, д-р Роман Клюфас і д-р Володимир Михайлів — секретарі, д-р Омелян Суховерський — фінанс. референт, Роман Шраменко — організаційний референт, проф. д-р Петро Стерчо — він же очолював Президію, що проводила з'їздом — пресовий референт, Лев Куделя — скарбник, Вол. Різник — господарський референт, д-р В. Мачук — культ.-осв. референт, Степан Стецик — шкільний референт, Богдан Гасюк — референт молоді, Гриць Яремчук — референт Визвольного Фонду, Петро Ґенґало — референт зв'язків, а Стефанія Букшована, д-р Зенон Городиський, д-р Богдан Шебунчак, д-р Мирослав Чаповський, Н. Онуферко та Андрій Шекерик — члени Управи. До Контрольної Комісії обрані: Микола Андрейко, інж. Мих. Нич, Микола Бігун, Павло Дорожинський, Роман Крупка, П. Шуган та Андронік Копистянський. Організаційний трибунал: д-р Вол. Комаринський, Мих. Середович, Іван Попович, М. Кричук та інж. Іван Харамбура. З'їзд, у якому взяло участь 150 осіб і репрезентантів з 28 Відділів ОДВУ, започаткував молитвою всч. о. Тома Бариляк, а відкрив проф. д-р Богдан Гнатюк. У неділю, 4-го вересня, з'їздові наради попередили Богослуження, які відправили в українському католицькому обряді всч. о. Тома Бариляк, а в українському православному обряді всч. о. прот. Кость Даниленко - Данилевський.

ТИСЯЧІ ОСІБ, МИСТЕЦЬКІ ІМПРЕЗИ І СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ, ДОЩ І ПОГОДА — ВСЕ БУЛО НА СОЮЗІВЦІ ПІД ЧАС ДОВГОГО КІНЦЯ ТИЖНЯ

Союзівка, Керґонксон. Зливний дощ чергувався з погодою, а культурно-мистецькі імпрези із спортовими змаганнями та забавами з танцями під час зв'язаного з Днем Праці довгого останнього кінця тижня на цій мальовничій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах, яка впродовж суботи, неділі й понеділка 3-5-го вересня гостила добрих кілька тисяч осіб з усіх обширів ЗДА і Канади. Далеко не всіх могла Союзівка примістити, відсилаючи їх до сусідніх українських осель. Очевидно, що в неділю й понеділок в обидвох каплицях Союзівки, католицькій і православній, були відправлені Служби Божі з участю багатьох вірних. Крім спортових змагань, про які мова в окремому повідомленні, були на Союзівці з кінцем того тижня дві великі культурно-мистецькі імпрези: в суботу, 3-го вересня, концерт оперової співачки Галини Андреадіс, якій на фортепіяні акомпаніював д-р Ігор Соневицький, та оригінальний „Гуцульський вечір" з участю Лізи Чепіль, Івана Самокіша, гуцульської танцювальної групи під керівництвом Юри Гудим'яка з Боффало і гуцульської оркестри під керівництвом Михайла Мочерняка. Всі імпрези фільмував наш відомий фільмовий продуцент Ярослав Кулинич, який вже випродукував окремий фільм про Союзівку. Галина Андреадіс під час концерту в суботу виконала при фортепіяновому акомпаніяменті д-ра Ігора Соневицького ряд українських композицій та оперових арій, а її концерт урізноманітнювали своїми фелейонами письменник Іван Керницький - Ікер та своїми виступами танцювальний ансамбль Союзівки. Союзівський квінтет започаткував і закінчив програму, якою з великою вмілістю проводив маестро Володимир Гентиш.

Оригінальний Гуцульський вечір в неділю, зорганізований завдяки та старанням Івана Самокіша, започаткували „трембітанням на трембітах трембітарі" артист Іван Самокіш та Михайло Мочерняк, викликаючи багато споминів як у тих, що це вперше від багатьох років, так і в тих, що вперше в житті побачи і почули цей такий типовий для наших Карпат „інструмент".

Трембітали трембітарі на сцені „Веселки" на тлі мальовничого образу всіх гуцулів - учасників імпрези, з очолюваного Михайлом Бельмеґою Гуцульнього Осередку ім. Олекси Довбуша з Боффало. В гуцульській оркестрі, що приграваля до чудових гуцульських танків, виконуваних — як заповідав маестро Гентиш — „гуцульськими леґінками і верховинськими чічками — гуцульськими дівчатами" під проводом Юри Гудем'яка з Химчина біля Косова, в цій гуцульській оркестрі на скрипці грав „скрипичник" Михайло Мочерняк з Микуличина, в цимбали „бив" Василь Михайлюк молодший, в бубон також „бив" Василь Михайлюк старший, а на сопілці грав Дмитро Мацьків з Печеніжина. Артисти Ліза Чепіль та Іван Самокіш, при фортепіяновому акомпаніяменті д-ра Ігора Соневицького, виконали сольо кілька гуцульських пісень композицій Майбороди, Анатольського, Барнича та ін. Одною з кінцевих точок була „Гуцулка" Барнича укладу пані Ірини Чумової у виконанні Лізи Чепіль. Закінчив імпрезу Іван Самокіш, який від „щирого гуцульського серця" дякував УНСоюзові й управі Союзівки за її влаштування та всім „чесним ґаздам і ґаздиням" за участь.

У перерві цієї імпрези відбулася роздача нагород і відзначень переможцям у спортових змаганнях.

Ввесь час у бібліотечній залі союзівської гостинниці була виставка оригінальних гуцульських робіт Івана Лелика з Пассейку, який — зодягнений в гуцульський костюм — і давав вияснення багатьом одушевленим відвідувачам.

Під час концерту в суботу та Гуцульського вечора в неділю не тільки велика концертова заля „Веселки", але й прохід між нею та басейном і місця довкола неї були заповнені публікою, не зважаючи на дуже химерну погоду в цих днях. Між публікою сильно переважала молодь.

Під час імпрези її конферансьє Вол. Ґентиш представив приявних на концерті двох рідкісних гостей: д-р Атанаса Фіґоля, репрезентанта Наукового Товариства ім Шевченка і Союзу Українських Пластунів з Европи, який тепер перебуває на відвідинах у ЗДА і Канаді, та „Міс ЗДА", панну Марію Рибчук з Філядельфії.

166 ЗМАГУНІВ ВЗЯЛО УЧАСТЬ У ТЕНІСОВИХ І ПЛАВАЦЬКИХ ПЕРШОСТЯХ НА СОЮЗІВЦІ

ЗВАННЯ ПЕРШУНІВ УСЦАК У ТЕНІСІ ЗДОБУЛИ: ІВАН ДУРБАК, ЛЮСЯ ДРУНЕВИЧ, ВОЛОДИМИР ГУК, ЮРІЙ МІНЧЕНКО, ДЗВІНКА ЛЕНЕЦЬ І РОМАН РАКОЧИЙ МОЛ.; У ПЛАВАННІ УССКА ЗДОБУВ ДРУЖИНОВУ ПЕРШІСТЬ І ЧАШУ УНСОЮЗУ

Союзівка, Керґонксон, Н.Й. (вс). — Тенісові і плавацькі першості Української Спортової Централі Америки і Канади, які відбулися 3, 4 і 5 вересня на цій відпочинковій оселі УНСоюзу, притягнули рекордове число 166 учасників змагань та понад дві тисячі симпатиків цього спорту. Навіть дощова погода не перешкодила проведенню цих змагань. У неділю від полудня до півночі продовжувано тенісові розгри на шости кортах критої залі, що її винаймив УНСоюз завдяки старанням його головного предсідника Йосипа Лисогора. В понеділок знову засвітило сонце і тоді проведено ці тенісові першості від чвертьфіналів до кінця на кортах Союзівки.

Елімінаційні зустрічі тенісистів почалися вже в суботу ранком на п'яти кортах Союзівки. Після обідньої перерви відбулося святочне відкриття тенісових і плавацьких першостей УСЦАК співом гимнів та піднесенням прапорів і промовами керівника змагань інж. Богдана Рака та головного предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора, який теж взяв участь у змаганнях в групі сеньйорів. В пополудневих годинах були проведені запливи плавацьких змагань, що їх закінчено в неділю по полудні, коли перестав падати дощ. Пливаки Українського Студентського Спортового Клюбу Америки, нового товариства з Філядельфії, яке очолює Олексій Ценко, завоювали цілий ряд перших місць, завдяки яким здобули 52 точки і дружинову першість змагань. Перші місця у плавацьких конкуренціях здобули: Олександер Криницький — 100 м грудним, Тома Ражницький — 100 м довільним, Тома Ражницький — 50 м довільним, УССКА — гінці 4x50 м довільним, УССКА — гінці 4x50 м змінним, Володимир Корнієнко — хлопці 12-16 років довільним, Меланія Мартинович — 50 м довільним жінок, Христя Мартино-

(Продовження на стор. 4-ій)

У Філядельфії відбулася Конвенція Ліґи Українців Католиків

Філядельфія, Па. — Основана в 1933 році в Шикаґо, Ілл., Ліґа Українців Католиків (донедавна мала назву: Ліґа Української Католицької Молоді) відбула в готелі Бенджемин Френклин, у днях 25-28 серпня ц. р. свою 28-му конвенцію, участь в якій взяло ок. 200 членів і симпатиків з усіх трьох наших Епархій. Програма Конвенції складалася з ділової і розвагової частин, а під час ділових нарад в суботу, 27 серпня ц. р. ухвалено одноголосно резолюцію здійснювати в практиці постанови II Ватиканського Вселенського Собору про Світський Апостолят і висловлено підтримку для в'єтнамської політики през. Джансона й уряду ЗДА. Вперше від часів існування ЛУК (ЛУКМ) була влаштована на конвенції культурна виставка. На 12 столах були розставлені різні експонати, між ними деякі дуже рідкісні.

Головна Управа Ліґи Українців Католиків, яку очолює п. Степан Поступак і яка урядуватиме ще один рік та Конвенційний Комітет, що його очолював п. Богдан Сеньків, голова Ради Святого Пія X відбули низку нарад, дискутуючи над різними справами та випрацьовуючи програму діяльности на майбутнє. У суботу, 27 серпня у Кристальній Бальовій Залі Бенджемин Френклин готелю відбувся урочистий бенкет. Представником Митрополита Кир Амврозія був канцлер о. М. Федорович Владику Стемфорду Йосифа репрезентував ген. вікарій о. А. Манастирський, а Владику Епархії Св. о. Миколая в Шикаґо Ярослава репрезентував канцлер і генеральний вікарій о. пралат В. Паска. На бенкеті, яким проводив Тарас Вовчак, було багато священиків.

ОДУМ відбуло з'їзд на своїй оселі в Акорді

Акорд, Н.Й. — Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) впродовж минулої суботи й неділі та понеділка, 3-5 вересня, відбуло тут на власній оселі свій 16-ий з черги пленарний з'їзд, що ним проводила Президія в складі: Віктор Корсунь — голова, Микола Кривоніс — заступник, Іван Ємець і Петро Гурський — секретарі. Учасники з'їзду заслухали доповідь д-ра Юрія Криволапа про „Сучасні проблеми молоді", в якій, між іншим, підкреслено вивчення спеціяльною комісією потреб підростаючого покоління та створення нових кадрів виховників. Були доповіді та інформації керівників ОДУМ та опісля жвава дискусія над ними. Звання найактивнішої філії ОДУМ на 1965-66 рр. надано філядельфійській Філії, а звання „найактивнішої одумівки" признано Зої Граур і „найактивнішого одумівця" — Вікторові Корсунь. Від імени УНСоюзу вітав З'їзд його головний секретар д-р Ярослав Падох. З'їзд закінчено винесенням цілого ряду постанов і резолюцій та співом одумівського гимну.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Основна помилка де Голля

Оптимісти, які вірили, що державний розум продиктує французькому президентові де Голлеві виголосити в столиці Камбоджі таку промову, яка була б сяк-так об'єктивною, не дразнила й не ображала Америки, — помилилися. Рацію мали у своїх передбаченнях песимісти, які твердили, що глибока нехіть де Голля супроти Америки та його амбіція грати ролю мужа Провидіння не тільки Франції, яку він утотожнює з своєю особою, але й всього сучасного світу, спонукує його до виступу, що викличе велику радість у комуністичному світі, але поглибить напруження між Америкою і Францією і внаслідку не принесе добра ні одній з тих країн.

Можна було, очевидно, сподіватися, що де Голль заперечуватиме війну, як засіб розв'язання в'єтнамської проблеми і закликатиме до замирення на базі якогось чесного компромісу, який „врятував би обличчя" воюючих сторін, дозволив Америці стягнути свої війська з В'єтнаму, після чого нібн настав би мир у В'єтнамі і сусідніх країнах. Однак, де Голль не обмежився ще одним потвердженням свого становища — відновлення постанови Женевської конференції з 1954 року, яка поділила колишній Індо-Китай на самостійні держави В'єтнаму, Ляосу й Камбоджі, а В'єтнам до того ж — на північну комуністичну й південну вільну країни, при загальному всіх їх невтралітеті. Вільно де Голлеві вірити в можливість „зневтралізування" всіх країн Південної Азії, дармащо ні одна з азійських комуністичних країн не була, не є і напевне не буде невтральною. Але треба дивом дивуватися, що президент Франції прилюдно, у промові в псевдоневтральній, насправді комунофільській Камбоджі, утотожнив своє становище з становищем Москви, Пейпінгу і Ганою, що мир у Південному В'єтнамі запанує лише тоді, коли Америка відкличе звідтіль свої війська! Де Голль узалежнив репатріяцію американських військ від „домовлення", яке нібито не повинно зранити гордости Америки й пошкодити її інтересам, — але він ні словом не згадав комуністів, начебто вони ні в чому не завинили у ситуації Південного В'єтнаму і в тому, що Америка вислала туди своє військо. Де Голль гостро таврував збільшування американських військ у Південному В'єтнамі, але він не вважав за відповідне ані словом скартати комуністичний Північний В'єтнам, який щомісяця перекидає по кілька тисяч свого реґулярного війська до сусіднього суверенного Південного В'єтнаму.

Основна ж помилка де Голля в тому, що він порівняв Південний В'єтнам із Альжиром. Америка, — сказав він, — повинна наслідувати Францію, яка відкликала свої війська з Альжиру, дармащо мала там військову перевагу, — для того, щоб надати Альжирові право самовизначення і визнати його самостійність. І коли це сталося, — продовжував він, — без шкоди для французького престижу і французьких інтересів, то так само відкликання американських військ із В'єтнаму і надання в'єтнамцям можливости „самим своїми способами" вирішити свою долю — не пошкодить престижеві ані інтересам Америки . . .

Невже французький президент і державні мужі з його найближчого оточення не бачать, що порівнювання Альжиру з В'єтнамом — це сутня нісенітниця? Адже в Альжирі автохтони-араби повстали були проти колоніяльного французького правління, створили свою підпільну повстанську армію і боролися за своє національно - державне визволення, — а у Південному В'єтнамі комуністи повели підривно - революційну боротьбу проти леґального режиму, щоб захопити владу, і комуністичний В'єтнам поспішив їм своєю збройною силою з допомогою, вже під одвертим гаслом — об'єднання обох частин В'єтнаму під спільним комуністичним правлінням Го Чі Мінга. Французький президент вбачає велику загрозу для світового миру в тому, що американські збройні сили „наближаються до Китаю і провокують Совєтський Союз". Поминувши, що це типові фрази з комунокитайського та совєтського пропаґандивного словника, — по суті де Голль очевидячки так само легковажить загрозу збоку комуністичного Китаю для Південної Азії, як легковажить загрозу збоку Совєтського Союзу для Західньої Европи.

Без сумніву — Шарль де Голль непересічна людина, з історичними заслугами для Франції. Але він збільшує собою ґалерію тих непересічних державних мужів із всесвітньої історії, які робили величезні помилки. Теза де Голля про „Европу від Атлантику по Урал" із післявоєнним „статусом кво" — це така сама небезпечна утопія, як теза про тривкий мир і спокій у країнах південної Азії без ґарантії збоку „заокеанських чужинців", в тіні — комуністичного Китаю.

ЗАГОСТРЕННЯ МІЖ МОСКВОЮ І ПЕЙПІНГОМ

Москва і Пейпінґ обмінялися минулого тижня новими лайками й обвинуваченнями. В офіційних заявах партійно - державних верхівок Совєтського Союзу й комуністичного Китаю та в статтях керівних часописів тих країн, поширюваних урядовими пресовими аґенціями, вони знову намагалися одне одного компромітувати й дискредитувати в очах їхніх громадян та зовнішнього світу, залишаючи, проте, нерозгаданою загадкою, нащо вони це роблять, з якою затаєною ціллю і — з якими практичними наслідками.

Кремлівські правителі закидають китайським комуністичним верховодам, що вони розбивають міжнародний комуністичний рух, — що вони відкидають усі суґестії щодо координації допомоги Північному В'єтнамові у війні проти „американських імперіялістів" і що вони відхилилися від чистої марксо - ленінської лінії, створивши свою власну доктрину й політику, яка полягає в „культі особи" Мао Тсе-тунґа.

Китайські комуністи закидають Москві, що вона дає тільки позірну допомогу Північному В'єтнамові, а насправді злиґалась з „американськими імперіялістами" та японськими й індійськими „реакційними правлячими колами", щоб спільно оточити Китай. Совєтські правителі — твердить Пейпінґ — „заморозили" політичну ситуацію в Европі, щоб розв'язати руки Америці в її „імперіялістичній війні" у В'єтнамі, ведуть насправді курс „неоревізіонізму", курс на привернення капіталістичного ладу.

Обидва комуністичні центри тримаються при цьому однакової тактики — відмежовувати партійні верхівки від „народу" і рядового партійного масиву, з виразною ціллю сіяти в рядах „братньої" партії розбрат та сприяти внутрішній опозиції.

Можна б радіти з приводу поглиблювання сварні в комуністичній сім'ї, якби не деякі факти; які перестерігають проти передчасної радости. Отож, однаково московські, як і китайські комуністи поруч із взаємною лайкою не тільки не притишують, але ще й посилюють свої лайки проти — Америки. Взаємні закиди щодо недостатньої допомоги Північному В'єтнамові насправді підштовхують одних і других посилати ту допомогу — суходільним і морським шляхом.

Большевики вишколюють північнов'єтнамських летунів і висилають до Північного В'єтнаму щораз більше суперсонічних літаків та протилетунських ракет, — Північний Китай вивінoвує комуністичних бійців у В'єтнамі зброєю, одягом, харчами, транспортними засобами. Одні й другі суперничають за провід у міжнародному комуністичному русі і за впливи на території азійсько - африканських та південноамериканських країн, але одні й другі мають ту саму ціль — підривати скрізь, де можна, існуючий лад і старатися заступити його комуністичним безладдям. Большевики, як і китайські комуністи, вживають тієї самої термінології на адресу Америки й інших демократичних країн із західньою орієнтацією, одні й другі, при всіх своїх відмінних експериментах, насправді ні на цаль не відхиляються від військово - поліційної системи правління та системи державного капіталізму.

Але китайські комуністи мають рацію, що Москва припинила натиск проти Західньої Европи. Це надхнуло де Голля твердженням, що Европі вже не загрожує небезпека зі сходу і тому зайвою є зінтеґрована збройна сила Атлантійського Союзу. Китайські комуністи твердять, що завдяки такій совєтській тактиці Америка може перекидати до В'єтнаму великі збройні сили, не турбуючись за европейський континент. Алеж подібної тактики тримаються й вони самі, китайські комуністи, стоячи осторонь в'єтнамської війни. Одні й другі насправді мають ту саму ціль: протягати війну у В'єтнамі якнайдовше, бо одним і другим не залежить на долі тамошнього народу, зате дуже залежить на тому, щоб Америка виснажувалась там людьми, грішми й дебатами з внутрішніми критиками. Очевидно, Москві залежало б на тому, щоб у в'єтнамську війну встрянув Китай і американці збомбардували його атомові споруди, як також залежало б й на тому, щоб у Південній Азії настав такий мир, який послабив би політичні впливи Китаю. Однак, одверто Москва не може включитися в мирові заходи не то Америки, але й У Танта, де Голля чи британського Вільсона, поки на це не дістане згоди в'єтнамських комуністів, бо боїться здискредитувати себе в очах міжнародного комуністичного світу. І коли Китай старається не вплутатись у в'єтнамську війну, то те саме робить і Москва.

Але як виглядатиме ситуація, коли Китай перестане загрожувати Совєтському Союзові? Чи тоді негайно не відновиться совєтський натиск проти Західньої Европи, чи не відновиться у свій гостроті холодна війна? Москва залишає собі відкриті двері — або до договору з ЗДА проти поширення атомової війни і до відкликання з Східньої Німеччини половини з своїх 20-ох дивізій, — або до спровокування нової кризи — у Берліні, на Кубі чи деінде у світі.

Тим часом і Москва і Пейпінґ мають „передишку", якій не шкодить їх взаємна сварня.

КАРТИНИ МИСТЦЯ МИХАЙЛА КМІТА ВИСТАВЛЯЮТЬСЯ В СІДНЕЮ

Сідней. — Визначний наш мистець Михайло Кміт мав свою окрему виставку картин у сіднейській „Дарлінґгерст Гелері". 5 липня ц. р. на виставці було 25 картин у ціні від 200 до 2000 долярів кожна. Виставка під кожним оглядом пройшла успішно.

М. Чировський

НАЗУСТРІЧ ГОСПОДАРСЬКИМ ТУРБОТАМ

Сучасне економічне положення в ЗДА важко окреслити, важко дати йому якусь назву. Його годі включити в рямці якоїсь теоретичної системи змінливих ринкових коньюнктурних коливань, бо американська економіка перебуває в стані і холодної і гарячої війни, в умовинах посиленішої, як будь-коли, інтервенції у ринкові процеси.

Якщо поминути фактор війни, здається, оце ринкове положення можна пояснити частинно, приймаючи давні міркування Ґустава Каселя. Цей визначний шведський економіст уважав, що економічні кризи постають внаслідок неспівмірности поміж н а р о с т а ю ч и м и капіталовкладами та посиленням виробничих процесів, з одного боку, і з другого - недостатнім накопиченням фінансових засобів, необхідних для втримування високого рівня інвестицій і виробництва.

На думку Ґустава Каселя, під час просперитету ступнево вичерпуються виробничі фактори і ціни наростають, обмежуючи цим можливість ощаджування і творення грошових запасів для реалізації скорого темпу росту. Недостача капіталів згодом приводитиме до господарського застою або й заломання.

І дійсно, приглядаючись розвиткові подій на ринку, ми бачимо ріст цін, ріст відсотків і коштів кредиту через недостачу фінансових фондів, яка спиняє індустріяльний процес. Це — ще нібн період просперитету, але вже без внутрішнього господарського баляксу без „фінансової напруги". Такий стан економіки надзвичайно небезпечний. Без державної стабілізаційної політики і в обставинах вільної розгри ринкових сил він звичайно закінчувався кризою і депресією.

Хоч в умовинах американської системи так званого контрольованого капіталізму Уряд має можливість до певної міри протидіяти неґативним процесам, але таки творити чудес він не може. І тому економічне положення в ЗДА трудне, і з часом воно ускладнюватиметься з багатьох причин.

Передусім: політика і економіка в ЗДА безнадійно переплутались. Уряд стримується від уживання конечних заходів економічної політики тому, що вони можуть пошкодити політичним маніпуляціям.

Наприклад, ні Президент, ні Конґрес не відважилися припинити страйку механіків авіяційних ліній, який спричинив на 2 більйони долярів втрат, тому, що це пошкодило б демократам в осінніх виборах. Але коли сталеварні компанії вирішили піднести ціну на сталь, Уряд відразу зареаґував, мовляв, це матиме інфляційний ефект. Алеж і страйк авіяційних механіків не залишиться без впливу на вартість доляра, бо напевно збільшить дефіцит а м е р и к а н с ь к о г о міжнародного платничого балянсу.

А оце недавно внаслідок страйку перестав появлятися один з найповажніших американських часописів „Ню Йорк Гералд Трибюн". Це велика втрата не тільки для журналістики, але й матеріяльна та культурна втрата. І в цій справі нічого Уряд не зробив з остраху перед неґативною реакцією виборця-робітника.

Ціни зростають, інфляція в повному ході, харчі д о р о ж ч а ю т ь, будівельна промисловість уже в імпасі внаслідок браку фінансів і кредитів, а банкові відсотки знову піднеслися, ще більше утруднюючи виробничі процеси. Секретар департаменту торгівлі гостро засудив ріст відсоткової стопи, промовчуючи, одначе, факт, що вона також підсилює захитаний доляр.

Американський Уряд ніяк не може рішитися — очевидно, з короткометражових політичних міркувань — на рішучі заходи, щоб припинити інфляцію. Щоправда, говориться про збільшення в наступному році податків на 10 більйонів долярів, щоб обмежити втрати споживача, але це пісенька майбутнього.

Нічого не робиться для спинення росту цін і заробітків. Так звані урядові „напрямні" для платень і заробітків в більшості залишаються теоретичними напрямними. Обмеження державних видатків з огляду на війну в В'єтнамі навіть не входить у рахубу протиінфляційної політики.

Британські соціялісти з Вільсоном нібито рішилися на далекойдучі заходи для рятування фунта. Але виявляється, що ці їхні заходи радше законодатна теорія, і, очевидно Вільсон не відважиться на рішучу економічну політику. Поважний лондонський журнал „Економіст", оцінюючи господарську політику Вільсона в Британії і Джансона в Америці, приходить до переконання, що в обох випадках виходить на яв слабість політичних позицій цих державних мужів, які не можуть рішитися на гостру лінію у внутрішній політиці.

Вину за слабість господарської політики в Америці треба приписати також „ліберальній лінії" думання зокрема Еклі, головному економічному дорадникові Президента, а в Британії — соціялістичній доктрині лейбористів.

Ріст цін і платень в ЗДА викликає поважні турботи в европейських фінансових і господарських колах. Вони побоюються, що це збільшить від'ємність американського платничого балянсу, прискорить відплив американського золота за кордон і обнизить вартість доляра до критичної точки.

Паризькі фінансові кола закликають Вашингтон спинити інфляцію за всяку ціну. Треба згадати, що вже кілька місяців тому французи радили і лейбористам вдатися до гостріших заходів для рятування фунта. Вільсон знехтував цими порадами, аж нарешті мусів з них скористати.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО У ФРАНЦІЇ

Перші переклади з „Кобзаря" Тараса Шевченка з'явилися французькою мовою у квітні 1876 року з-під пера дипломата Адольфа д'Авріля. Того ж року, через два тижні після „указу" московського царя про заборону української мови, у паризькому журналі надруковано першу наукову статтю про життя і творчість українського поета.

Якими ж шляхами прийшла Шевченкова слава в країну Бальзака і Віктора Гюго? Хто й коли вперше у Франції згадав про Кобзаря?

Про це розповідав в липневій „Літературній Україні" Михайло Гресько. Перша французька згадка про Тараса Шевченка з'явилася у паризькому журналі „Ревю етноґрафік де насйоналіте" 1868 року. Але з новіших досліджень стало відомо, що вже через рік після смерти Кобзаря, тобто в 1862 році, французькою мовою писали про Тараса Шевченка польські еміґрантські діячі в Парижі. Відомо також, що в липні 1847 року, ще за життя поета, паризькі часописи „Журналь де дега" та „Демокрасі пасіфік" подали були звістку про арешт Тараса Шевченка; про „жорстокі переслідування петербурзьким урядом української культури." Є підстави здогадуватися, що цю звістку вмістив співробітник французьких часописів, польський вчений (з білоруського роду) Леонард Ходзько. На жаль, через недоступність архівних матеріялів, ще не вдалося з'ясувати, хто автор цих повідомлень, і докладну дату надрукування текстів.

Майже одночасно з цими повідомленнями в паризькому журналі „Ревю енденандант" 10-го серпня 1847 року почала друкуватися низка статтей польського діяча Едмонда Хосцького, народженого в містечку Городку біля Соколова на Підляшші, під заголовком „Порівняльний нарис слов'янських мов і діялектів". Автор дає коротній нарис про український народ та його духову творчість — народні пісні й думи, що, на його думку, є „найвищим виразом поетичної творчости серед усіх слов'ян".

Після огляду старої української літератури Хосцький пише: „В наш час багато письменників цієї країни, надхнені любов'ю до рідної мови, почали публікувати поезії, оповідання та інші літературні твори правильною, мелодійною й чистою мовою. Перший приклад дав Іван Котляревський. Крім багатьох пісень та баляд, він дуже просто й дотепно перелицював „Енеїду." Павловський, Шевченко, Могила, Галка та інші пішли його слідами й опублікували багато ліричних поезій . . . Головним джерелом надхнення української літератури є життя й сподівання мас працюючого народу, який створив величезну кількість пісень, у більшості героїчних або сумних і меланхолійних, немов ридання осіннього вітру".

Наприкінці Е. Хосцький пише про збирачів українського фольклору — Вацлава Залеського, Паулі Жеготу, Михайла Максимовича та Миколу Маркевича, які збагатили цю ділянку мистецтва чудовими збірками пісень.

Автор нарису, після Івана Котляревського, згадує творця першої граматики живої української мови Олександра Павловського, а перелічуючи сучасних йому поетів та письменників, ставить на перше місце Тараса Шевченка, хоч Могила (А. Метлинський) і Галка (М. Костомарів) виступали із своїми творами раніше, ніж Кобзар.

Як бачимо, саме тоді, коли московський цар намагався назавжди поховати Тараса Шевченка в сипучих пісках дикої азійської пустелі, ім'я великого Кобзаря засвітилося в Західній Европі.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

РЕДАКТОРИ ПОМИЛЯЮТЬСЯ

У „Свободі" ч. 152 з 18 серпня ц. р. у репортажі „У Харкові відкрили американську виставку" в передостанньому реченні надруковано: „Ця виставка буде в Харкові впродовж місяця, а потім переїде до Ростова, а далі до столиці Азербайджану Еревану".

Поминаючи стилістичну й синтаксичну незґрабність цього речення, не можна поминути грубої географічної помилки.

Ерівань (не Ереван, як Ви пишете) — столиця Вірменії. Столиця Азербайджану — Баку. Коли такі помилки „доступні" для репортерів англомовної преси, які ледачі загнути до енциклопедії і все підводять під „общепонятну шапку" Рашія, то це зовсім недопустиме для редактора українського щоденника. Ми часто нарікаємо, що в англомовній пресі пишуть: Харков — Рашія, Полтава — Рашія і т. д. Так само вірмени й азербайджанці ще більше можуть бути ображені, коли український щоденник пише такі недоречності. До речі, навіть в американській „Універсальній стандартній енциклопедії" обидві столиці подані правдиво.

Іван Дубровський
Сілвер Спрінґ, Мд.

Від Редакції: Сучасна назва столиці Вірменії не **Ерівань** і не **Ереван, а — Єреван,** кол. **Ерівань.**

ПОМИЛЯТИСЬ — ЛЮДСЬКЕ

Дякую за видруковану статтю в „Свободі" ч. 157 з дня 25го серпня „Запорожець за Дунаєм" в Бостоні, Масс.

Перечитуючи уважно цю статтю, я завважив в друку одну велику помилку, що сталася з моєї вини. Прошу в „Свободі" цю помилку спростувати:

Ролю Оксани в прем'єрі „Запорожця" в Бостоні виконала Галина БАБЯК, а не Галина Базар, як це я помилково подав. Тому прошу вибачення перед акторкою Галиною Бабяк, перед У. Т. Групою ім. Л. Українки округи Олбані та перед шановними читачами.

Інж. Михайло Вінтонів
Бостон.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(68)

А його власне горе було дійсно пекуче: його любу дівчину присилували батьки вийти заміж за іншого. Андрій не міг без неї жити. Він думає в тюрмі:

„Що я без неї? Адже вона була моєю душею, моєю силою, моєю надією, а що ж я тепер без душі, без сили, без надії?.. Труп! Ходячий до часу труп! Все, що я найбільше любив на світі, стало моїм горем. Якби я не був так усією душею полюбив її, я тепер міг ще полюбити другу, найти втрачене щастя! Якби я не був так усією істотою полюбив свободу, не був би я тепер терпів неволі, або й неволя не була б мені такою ненависною, такою болючою!" (II, ст. 341).

Ось тут маємо те, що Франко-поет висловив у відомій „Посвяті" Миколі Вороному в 1900-му році:

Ах, друже мій, поет сучасний —
Він тим сучасний, що нещасний.
Поет — значить, вродився хорим,
Болить чужим і власним горем.
В його чутливість сильна, дика,
Еольська ярфа мов велика,
Що все бринить і не втихає:
В ній кожний стрічний вітер грає.

(XVI, А., 168-196)

Оповідання „На дні" написав Франко в днях 17-20 червня в Коломиї. Дістався він туди, коли їхав до свого приятеля К. Геника в село Березів Нижній. Автор пише про це у своїх спогадах під заг. „Як це сталося" в першому томі згаданого вже київського 20-томника Франкових творів на ст. 415-418:

„Взимку 1880 р., не маючи ніяких засобів, щоб жити у Львові, подався я на село, в Коломийський повіт, де мав одержати приватну лекцію. Під час подорожі до місця мого призначення задержали мене жандарми в містечку Яблонові, заарештували і відпровадили до Коломиї. Чому? Недалеко в Косові стався злочин: селянин стріляв у війта, правда, не вбив його, але все таки поранив. Селянин і його спільники були заарештовані, а що він заявив себе атеїстом, то негайно була посаджена в тюрму сестра засудженого разом зі мною в 1878 р. Павлика, Ганна, яка також жила в Косові і була засуджена тоді „за вербування членів до таємного соціялістичного союзу", але сама вона не належала до нього. Соціялізм і атеїзм, — так думали собі панове з коломийського суду, — це ж діти одного духа. А що я тепер саме випадково попав у повіт, хоч і до місцевости досить віддаленої від Косова, то для тих панів було зовсім природно уплутати мене в коломийську історію, хоч я не мав найменшого поняття про неї. І таким чином я мусів знову зазнати тримісячного слідчого арешту. Тільки тоді побачили ті панове, що я таки непричетний до справи. Президент коломийського суду прийшов особисто до мене в камеру сказати, що мене визнали зовсім не винним, і велів приставити мене до місця мого народження, бо я не був приналежний до повіту".

Франка під наглядом поліції відправили до Нагуєвич. Франко пише, що „цей транспорт по поліцейських арештах в Коломиї, Станиславові, Стрию і Дрогобичі належить до найтяжчих моментів в моєму життю. Вже до Дрогобича я приїхав з сильною гарячкою. Тут впаковано мене в яму, описану в моїй новелі „На дні", а відти ще того самого дня (через протекцію) послано пішки з поліціянтом до Нагуєвич. По дорозі нас заскочив дощ і промочив до нитки. Я дістав сильну лихорадку, прожив тиждень дома в дуже прикрих обставинах, вернув до Коломиї, щоб удатися до Геника, прожив там страшенний тиждень в готелі, написав повістку „На дні" і на останні гроші вислав її до Львова, опісля жив три дні трьома центами, найденими над Прутом на піску, а коли й тих не стало, я заперся в своїй кімнатці в готелю і лежав півтора дня в горячці й голоді, ждучи смерти, безсильний і знеохочений до життя. Тільки бідний готельний слуга приносив мені іноді декілька ложок супу. Лише через три дні надійшов знайомий, у якого я мав одержати лекцію" (Тамже, ст. 417 та 418).

Оповідання „На дні" вийшло у Львові в 1880-му році коштом, що його зібрали українські, польські й жидівські робітники. Воно мало підзаголовок „Суспільно-психологічна студія", бо таким в дійсності є. Були два польські переклади цього твору (в 1886 і 1888), а в 1903 р. вийшов німецький переклад у віденській газеті „Ді Цайт". В цій газеті Франко вмістив автобіографічний коментар про свій твір, з якого ми користали: „Як це сталося" („Ді Цайт", 1903, ч. 167 з 17-го березня).

„На дні" — це крик людини проти несправедливости, проти зневаги над людиною, це оборона всіх отих „дідів з Волощі, Митрів, Стебельських", яких застав Андрій Темера в тюремній келії, і які самі не знають, за що вони вкинені до тюрми. І сам Андрій Темера невинно запханий на це дно.

„Йому стало так тяжко, так безмірно холодно і тісно на серці, немов оце хто його з вольного, ясного світа вкинув у глибоку керницю і він упав на її дно розбитий, заморочений. — Так, я справді на дні, — думалось йому, — на дні суспільности, а оце довкола мене що ж, як не подонки суспільности, що ж, як не ті викляті парії, націховані страшним, ганьблячим клеймом бідности?".. (II, 306).

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ
ШКОЛА в ПАССЕЙКУ, Н. Дж.

повідомляє, що

НАВЧАННЯ ГРИ

на ФОРТЕПІЯНІ, СКРИПЦІ і ТЕОРЕТИЧНИХ ПРЕДМЕТІВ

починається з днем 12-го ВЕРЕСНЯ 1966 р.
Зголошення приймають учителі:
фортепіян: О. ЧИПАК, тел. 684-3203
скрипка: В. ЦІСИК, (212) VI 7-2566

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ в АМЕРИЦІ
ШКОЛА в ТРЕНТОНІ, Н. Дж.

повідомляє, що

Навчання гри на скрипці і теоретичних предметів

починається з днем 13-го ВЕРЕСНЯ 1966 р.
Зголошення в ПРИМІЩЕННІ УМІ
893 Second St., Trenton, N.J. Tel.: LY 9-4652

Увага! БЕРЕЖАНЩИНА! Увага!

Отсим повідомляю Громадянок і Громадян міста і повіту Бережани, що:

в неділю, 11. вересня 1966 р.

о год. 1-ій по пол.
в меншій залі Українського Народного Дому
(партер) при 2-ій Евню, між 8-ою і 9-ою вулицями
в Ню Йорку

— відбудуться —

Надзвичайні Загальні Збори Комітету „Видавництва Бережани"

В НАГЛИХ СПРАВАХ.

Порядок нарад:
1. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2. Короткий звіт з діяльности Комітету, виголосить Голова К-ту.
3. Звіт з діяльности Редакційної Комісії К-ту.
4. Звіт з підготови та по випущенню до друку І. Частини Хроніки — автор д-р В. Бемко. Звіт, як далеко вже поступила підготова до друку II. Частини Хроніки, дописи з терену Повіту. Звіт здасть п. д-р Б. Бородайко, який по смерті сл. п. д-ра В. Бемка завідує тою частиною.
5. Звіт Касира К-ту п. Гірняка.
6. Звіт Секретаря К-ту п. Клецора.
7. Вибір Голови Комітету і двох Містоголов, або перевибір К-ту.
8. Вибір Контрольної Комісії К-ту.
9. Уділення абсолюторії уступаючому Голові Комітету Е. Манацькому.
10. Внески і запити.

ЗАПРОШУЮ НА ЦІ НАДЗ. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НЕ ТІЛЬКИ ГРОМАДЯН МІСТА І ПОВІТУ БЕРЕЖАНИ, АЛЕ ТАКОЖ І ОКРУГИ БЕРЕЖАНИ ТА ГОСТЕЙ.

Дійсний Голова Комітету:
ЕВСТАХІЙ МАНАЦЬКИЙ
Містоголова.

ШКІЛЬНА РАДА УККА

затвердила на шк. рік 1966/67 такі

ШКІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ

для вжитку шкіл українознавства:

Новий Буквар і перша Читанка (з ілюстраціями в трьох кольорах	$2.00
К. Кисілевський: Вивчаймо українську мову	0.85
Розрізна азбука і розрізні склади	0.25
К. Кисілевський: Правописні листки для II і вищих років навчання	0.50
К. Кисілевський: Вивчаймо українську мову, правописні і граматичні вправи для 4-го й 5-го років навчання	1.35
Б. Романенчук: Українська читанка для II року навчання української мови	2.00
Е. Ю. Пеленський: Українська читанка для III р.	1.50
Є. Ю. Пеленський: Українська читанка для IV р.	1.50
К. Кисілевський: Українська читанка для V р.	1.85
К. Кисілевський: Українська читанка для VI р.	2.20
М. Овчаренко: Українська читанка „Золоті Ворота"	3.00
К. Кисілевський: Хрестоматія з української літератури для VIII і вищих років	3.90
В. Радзикевич: Історія української літератури	3.00
К. Кисілевський: Граматика української мови	0.75
Український шкільний правопис	1.00
В. Янів: Нарис української культури	2.00
І. Крип'якевич: Історія України для V р.	1.25
І. Крип'якевич — М. Дольницький: Історія України, нове видання в ред. д-ра П. Ісаїва. Ілюстрована, 256 стор.	3.00
М. Дольницький: Географія України (нове видання, з кольоровою „Фізичною картою України"	1.50
Фізична карта України, 1:5 міл., кольорова	0.70
Е. Жарський: Географія — Природа України	2.00
Географічні зошити (контурові мапи України для вправ з „Додатком" до „Зошита"	1.25
Е. Жарський: Руханка, гри, забави	1.00
Програми навчання й виховання	2.00
Шкільні денники	1.00
Шкільні каталоги	1.00
Свідоцтва	0.10
Вписові карти	0.05

Замовлення висилати на адресу:

EDUCATIONAL COUNCIL — U.C.C.A.
P.O. Box 391 — Cooper Sta. — New York 3, N.Y.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ПОВІДОМЛЕННЯ

Заступник Головного Предсідника УНСоюзу і директор Канадської Канцелярії УНС

БОГДАН ЗОРИЧ

ВИЇЗДИТЬ В ОРГАНІЗАЦІЙНУ ПОЇЗДКУ НА ЗАХІД КАНАДИ
в СУБОТУ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1966 р.

і перебуватиме в: Британській Колюмбії — 3 тижні; в Альберті — 3 тижні; в Саскачевані — 10-15 днів; і Манітобі (Вінніпеґ) — 2 тижні.

Завданням ділової поїздки директора Канадської Канцелярії УНС — це зактивізування організаційної праці Відділів УНСоюзу в Західній Канаді, нав'язання живіших контактів із українськими церковними і громадськими організаціями, та зреалізування конвенційних постанов відносно Канади.

Головна Канцелярія
81-83 Grand Street
Jersey City, N.J. 07303
Телефон: 233-5762

Богдан Зорич
18 Leland Avenue
Toronto 18, Ont.
Canada

Увага! ДІТРОЙТ і ОКОЛИЦЯ! Увага!
ОБЛАСНА УПРАВА УНСОЮЗУ

повідомляє, що

в неділю, 11. вересня 1966 р.

відбудеться в ДІТРОЙТІ

ОКРУЖНА СОЮЗОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
при вулиці Мартін
о год. 2-ій після полудня

Проситься секретарів та членів Управ з Союзових Відділів чч.:

20, 75, 94, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 463, 504 і 506

обов'язково взяти в ній участь.
Прелеґентами на конференції будуть:
гол. контролер — Іван ВАЩУК
та
обласний організатор — Володимир ГІРНЯК

ЗА ОБЛАСНУ УПРАВУ:
Андрій ТРИЩ, гол. Микола КОНЧАК, секр.

За п'ять дол. з пересилкою:

В. Пачовський: РОМАН ВЕЛИКИЙ, трагедія в 5 діях
О. Олесь: ПОЕЗІЇ, книга V
" ЧУЖИНОЮ, книга VII
" НА ЗЕЛЕНИХ ГОРАХ
В. Винниченко: МІЖ ДВОХ СИЛ — драма на 4 дії
Юрій Сірий: НОВЕЛІ, ч. І.
С. Черкасенко (П. Стах): ТВОРИ, т. 2.

SVOBODA, 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Бенкет у пошану Кардинала Йосифа на оселі ім. Ольжича в Лігайтоні

Неділя дня 21-го серпня 1966 Оселя ім. Олжича в Лігайтоні осяяна лагідним серпневим сонцем. Зеленіють ліси, різнокольоровим квітом красуються до сонця левади оселі довкруги палатки та інших забудовань. На зеленому тлі відбиває стилева капличка. О год. 12. о. капелян Бариляк править св. Літургію для мешканців оселі та для дитячого табору і приїзджих гостей. Сьогодні на Богослужбі більше людей, бо багато приїхало вже на бенкет, що має відбутися в пошану Кард. Йосифа. Глибока змістом проповідь о. капеляна западає в душі приявних. Співав імпровізований хор.

Після Богослуження багато приявних залишаються на громадську нараду присвячену обговоренні справи приготувань до належного прийняття Митроп. Кир Амврозія в найближчу неділю, який загостить на оселю, щоб поблагословити капличку.

Через горішню браму в'їжджають на терен оселі щораз нові авта, повні учасників бенкету, що його початок назначений на 3-тю годину. З'їжджаються старі й молоді з довколичних містечок, колиски української іміґрації в ЗДА зперед 60 літ. Вже декілька хвилин було після 3-ої год. члени Комітету впускають на залю учасників бенкету, що виказуються закупленими квитками вступу по 10 дол. Заля заставлена столами, на головній стіні портрет Кардинала, прибраний гарно вишитим рушником, по стінах розвішені портрети Т. Шевченка, Гол. От. С. Петлюри, полк. Е. Коновальця, полк. А. Мельника, великий Тризуб, портрет Ольжича.

Заля щораз більше наповнюється гістьми, що займають місця коло столів. Президіяльний стіл призначений для гостей, в більшості з священиків та їхніх родин, а також з найвизначніших представників громадських організацій. В кутику, коло входу, примістилася „філія" кухні оселі та ціла гастрономічна команда. Сюди привозять начиння та приготовані страви — напої.

О год. 3:30 заля заповнена, голова комітету інж. Клисяк відкриває бенкет та просить о. монс. Тиханського провести молитву та благословити їжу. Інж. Клисяк пояснив ціль бенкету та просив про вибачення, якщо обід буде скромний. Після представлення гостей за президіяльним столом на прохання інж. Клисяка виголосив доповідь д-р Р. Осінчук. Доповідь була глибоко змістовна, багата в переконливі арґументи. Вона буде незабаром оприлюднена на сторінках української преси. Промовець з гіркою правдою підчеркнув, що, на жаль, не вся українська суспільність стала одною лавою за Кардиналом Йосифом у таких важних справах Української Католицької Церкви як Патріярхат та інші постанови II-го Ватиканського Собору та Синоду Українського Католицького Єпископату. Приявні нагородили прелеґента довготривалими оплесками. Черговим промовцем був о. монс. Тиханський, який високо оцінив доповідь д-ра Осінчука та признав, що багато з-поміж українців, чи то не розуміючи далекосяглих плянів нашого Кардинала чи, може, з інших причин, не дали йому своєї підтримки і тому бесідник просить всіх приявних просити Всевишнього у своїх молитвах, а Бог напевно допоможе їм пізнати правду. Молитвою „Богородице Діво" закінчено бенкет. Слід ще додати, що участь у бенкеті взяв вояк-українець, що приїхав з В'єтнаму, якого присутні привітали оплесками.

Учасників бенкету, що заплатили білети вступу, було 128 осіб. Заряд оселі за домовою з Комітетом подав смачний та обильний обід із склянкою вина та содою включно.

И. Дем'янчук

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Богдан Цегелик, син Варвари й Еміліяна Цегеликів, відомого посередника в продажу нерухомого майна у Філядельфії, закінчивши середню школу ЛяСяль, здобув чотирирічну стипендію на Пенсилвенійському Університеті і покінчив його диплом „бечелор оф артс" - кум лявде. Тепер він прийнятий на медичні студії у Філядельфії в Ганеман Медікал Коледж.


Богдан Цегелик

В часі студій був активний у житті студентських товариств, а саме: Студентс Тутор Сосаєті, Премедікал Гонор Сосаєті, Хемікал Гонор Сосаєті. Цегелик Богдан є теж членом УНСоюзу.

І. Одежинський,
Гол. Радний

БАЛЕТНА ШКОЛА
РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ
Балет — Ритміка
Укр. танки
OR 7-7187
133, 2nd Ave., N.Y.C.

19
Як тепер багато осіб носять

фальшиві зуби

з малим клопотом

Їджте, говоріть, смійтеся або чхайте без остраху або почуття непевности, що фальшиві зуби випадуть, височзнуться або будуть хитатися. **Fasteeth** тримає плити цупкіше й вигідніше. Цей приємний порошок не залишає гливкого, липкого, неприємного посмаку або почуття. Він не спричиняє також нудот. Це alkaline (без-кислотний). Він невтралізує „запах плитки". Добре достосовані зуби є підставою здоров'я. Відвідуйте регулярно свого дентиста. Ви дістанете **Fasteeth** в усіх аптеках-дроґеріях.

ПРОФ. Д-Р МИКОЛА ПОЛЕВСЬКИЙ

ЛЕКЦІЇ ГРИ НА ФОРТЕПІЯНІ
ПОЧАТКІВЦІ, ЗААВАНСОВАНІ УЧНІ, СТУДЕНТИ МАЙСТЕКЛЯСИ

В НЮ ЙОРКУ
ПОЧАТОК учбового року для учнів та студентів Українського Музичного Інституту та приватних 7 вересня 1966 р.
Інформації та вписи нових учнів щоденно.
Телефон: TRafalgar 3-9487

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
Лекції кожної суботи, починаючи від 10 вересня 1966 року
Вписи нових учнів, щосуботи від год. 11:00 ранку до 3:00 по пол., в приміщенні Українського Музичного Інституту, 4722 N. 13 St., Philadelphia 41, Pa.

ПРОФ. Л. ТИМОШЕНКО-ПОЛЕВСЬКА

ЛЕКЦІЇ ГРИ НА ВІОЛОНЧЕЛІ

ПОЧАТОК учбового року в Ню Йорку 7 вересня 1966 року.
Інформації та вписи щоденно: TRafalgar 3-9487

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ
ШКОЛА в НЮ ЙОРКУ

ОГОЛОШУЄ ВПИСИ

на Шкільний Рік 1966-1967

ПРЕДМЕТИ НАВЧАННЯ І УЧИТЕЛІ:

Фортепіян, скрипка, віоля, віольончеля, сольоспів, теоретичні предмети і музичний садочок.

	Телефон:
Фортепіян:	
М. Байлова	YU 2-2139
В. Грудин	SP 7-8626
д-р З. Лисько	991-5744
Г. Мирошниченко	AL 4-6943
О. Музиченко	MO 2-0128
М. Полевський	TR 3-9487
І. Соневицький	OR 4-6569
Е. Чапельська	AL 4-3464
К. Чічка	YU 2-5705
Л. Горницький	201 ES 4-8208
Скрипка і віоля:	
В. Цісик	VI 7-2566
Віольончеля:	
Л. Полевська	TR 3-9487
Сольоспів:	
В. Здрайковський	VI 6-2670
К. Таранова - Е. Крахно	CU 7-5107

Смичкова оркестра:
В. Цісик

Дириґентура:
І. Соневицький

Композиція і теоретичні предмети:
В. Грудин
З. Лисько
І. Недільський
І. Соневицький

Музичний садочок:
Г. Мирошниченко

З новим навчальним роком 1966/67 відкривається клясу гри на бандурі, що її вестиме п. Роман Левицький — телефон: 201 EL 4-3607.

Вписи відбуваються щоденно від години 6-8 веч., а в суботу від 10-1 по пол. в приміщенні У.М.І., 149 Друга Евеня, Ню Йорк.

Інформації хто потребує, можна одержати по телефону AL 4-0205. В передполудневих годинах 9-12 можна вписатися до кожного Учителя по телефону: — OR 4-6976.

Початок шкільного року 6-го вересня 1966 р.

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

✝

Ділимося невимовно болючою вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що 24-го серпня, кінчаючи останні лікарські іспити в Гайдельберґу, Німеччина, несподівано по короткій недузі відійшов у вічність на 31-му році життя

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ, БАТЬКО, СИН, БРАТ та ВУЙКО

бл. п.
ЮРІЙ ГАНІНЧАК

Горем прибиті:
МАРІЯ — дружина
ЛІДІЯ і ЛЕВ — діти
РОМАН — батько
ІРИНА і ПЕТРО ПЛИС — сестра з мужем
ОЛЕГ і ЯРОСЛАВ — сестрінки
ПАВЛИНА ЛЕВИЦЬКА — тета

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.
НАТАЛІЇ ТУРЧИНСЬКОЇ

в ХРАМІ СВ. ЮРІЯ
22 Схід 7-ма вулиця в Ню Йорку
буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 10. вересня 1966 р.
в 7:30 рано

Повідомляють:
муж — ПЕТРО
син — АНДРІЙ з дружиною й донечкою

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. СТЕФАНІЇ ЖУК

жертвуємо 15 долярів
на Католицьку Церкву в Глен Спей, Н. Й.

•

Опечаленій ВШ. Родині, наші щиросердечні співчуття.

Марія БУКАВИН
Оля і Ярослав ГОРОДЕЦЬКІ

Замість квітів на могилу
сл. п. КАТРУСІ ХОМЯК
з Гамільтону, Онт. Канада — складають на Католицький Університет в Римі 30 долярів

ЯРОСЛАВ БОБИНСЬКИЙ і
ВОЛОДИМИР МАСЮК
з Філядельфії.

✝

Рідним і спорідненим в Америці і по всьому світі подаємо сумну вістку з України:

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ БАТЬКО, СТРИЙКО, ДІДУСЬ і БРАТ

св. п. о. ІВАН ПАЧОВСЬКИЙ

колишній довголітній парох у Калагарівці б. Скалата
уроджений у Золочеві 1876 р., помер 28 серпня 1966 р.
у Збоїсках б. Львова після 66 років священства
в Рідному Краю.

Вічна Йому Пам'ять!

ЙОСАФАТ, син, з дружиною Наталею з Венгриновичів, доньками Христею і Мартою в Чікаґо, Ілл.
РОМАН, син, у Дітройті, Міч.
ТЕОКТИСТ, син, з дружиною Танею з Лебедовичів і доньками у Львові
СОФІЯ, донька, з мужем Семеном Федоришином, синами і донею у Збоїсках
ГАЛЯ, донька у Збоїсках з ріднею
ЗЕНОВІЙ, син у Збоїсках з ріднею
Братанич МИКОЛА з дружиною Юлією, донькою Іреною, зятем Остапом Зінюком, внуками Юрком, Нілею, Христею у Вашинґтоні
Братаниці СЛАВКА і ЛІДА, братанич ЯРЕМА з рідньою у Львові
Братанич СВЯТОПОЛК з дружиною і дітьми в Польщі
Братаниця ДЗВІНКА з мужем Олександром Ворошком у Вашинґтоні
Братаничі РОМАН і БОРИС у Ню Йорку
Стриєчна сестра ОКСАНА у Львові

СУБОТА й НЕДІЛЯ 17-го і 18-го ВЕРЕСНЯ 1966 на СОЮЗІВЦІ

ВЕЛИКИЙ СОЮЗОВИЙ ФЕСТИН

Із програмою старокрайових фестинів та вибором „МІСС СОЮЗІВКИ" на 1967-ий рік

У програмі Фестину візьмуть участь голлівудські артисти:

ДЖЕК ПЕЛЕНС
(Володимир Палагнюк)

та

МАЙК МАЗУРКІ
(Михайло Мазуркевич)

166 ЗМАГУНІВ ВЗЯЛО УЧАСТЬ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вич — дівчата 12-16 років, 50 м довільним, Володимир Корнієнко — хлопці 8-12 років, 25 м довільним і Олена Почтар — дівчата 8-12 років, 25 м довільним. В неділю вечером в часі мистецької програми гуцульського концерту відбулося святочне вручення медаль УНСоюзу та мандрівної нагороди УНСоюзу за дружинову першість. Ці нагороди переможцям, як і чашу інж. Ярославові Рублеві, керівникові десяти плавацьких змагань на Союзівці на знак признання і подяки за його працю для української молоді вручив в імені УНСоюзу його заступник гол. предсідника і керівник рекордового відділу Володимир Сохан. Грамоти за три перші місця кожної конкуренції одержали пливаки з рук представників Карпатського Лещетарського Клюбу інж. Романа Гавриляка і інж. Ореста Мартиновича та голови УСЦАК д-ра Михайла Снігуровича, який склав подяку організаторам цих змагань — членам КЛК, управі Союзівки та Головному Урядові УНСоюзу за піддержку спортово - виховної праці. Крім згаданих вгорі, до проводу пливацьких змагань належав ще інж. Володимир Гнатківський.

Завзяті посдинки тенісових першостей перенесено в понеділок ранком знову на корти Союзівки. В конкуренції чоловіків після півфіналів, в яких Іван Дурбак переміг Зенона Снилика і Роман Смаль виелімінував Олександра Олинця, відбулися фінальні змагання, які вирішив у свою користь Іван Дурбак перемогою 6:0 і 6:4 над Романом Смалем. Іван Дурбак, який повторив свій минулорічний успіх, одержав як першун УСЦАК на 1966 р. Чашу УНСоюзу з рук його головного секретаря д-ра Ярослава Падоха. В конкуренції жінок залишилася Люся Друневич дальше непереможною, і вона одержала Чашу Союзівки з рук Данила Слободяна, управителя Союзівки. У фіналі перемогла Люся Друневич з рахунком 6:1 і 6:0 Ірину Мороз.

У фінальній зустрічі сеньйорів вийшов переможцем Володимир Гук, минулорічний першун УСЦАК, який вирішив двобій із Богданом Бурачинським вислідом 6:3 і 6:2. Чемпіонові сеньйорів Володимирові Гукові вручив Чашу „Свободи" її редактор Богдан Кравців.

Першість юнаків здобув Юрій Мінченко після завзятої боротьби із Борисом Бурачинським, яка закінчилася вислідом 6:3 і 8:6. Юрієві Мінченкові вручив Чашу „Українського Тижневика" перший заступник головного предсідника УНСоюзу інж. Степан Куропась, який теж вкінці святочного закриття змагань висловив подяку керівникам проведених змагань інж. Богданові Ракові, інж. Ярославові Рублеві і інж. Тарасові Грицаєві. За друге місце в конкуренції юнаків одержав Борис Бурачинський Чашу Українського Тижневика з рук його редактора Зенона Снилика.

Першість юначок здобула Дзвінка Ленець перемогою над Марісю Павлічкою. Дзвінка Ленець одержала Чашу „Українського Тижневика" з рук заступниці головного предсідника УНСоюзу Марії Душник.

Роман Ракочий мол. зустрів на дорозі по чемпіонат хлопців сильних суперників, Андрія Новицького (6:3, 2:6, 6:3), та фіналіста Андрія Бурачинського (2:6, 6:4, 6:3). Цей наймолодший першун УСЦАК одержав Чашу „Українського Тижневика" з рук заступника гол. предсідника УНС і спортового редактора „Свободи" Володимира Сохана.

Чашею Марії Душник, заступниці гол. предсідника, був нагороджений Борис Бурачинський за найкращу спортову поставу. Він одержав цю чашу з рук фундаторки, першої чемпіонки жінок у змаганнях на Союзівці.

Вкінці святочного закриття цих успішних першостей українців Америки і Канади промовив до змагунів та глядачів керівник змагань інж. Богдан Рак, який склав подяку УНСоюзові і Союзівці за їх зрозуміння та поміч молоді в її спортових імпрезах. В церемонії закінчення змагань взяли теж участь д-р Михайло Снігурович, голова УСЦАК і інж. Володимир Кізима, заст. голови Ради УСЦАК.

Акція за обрання В. Т. Дармопрая на конґресмена ЗДА поширюється

Ню Йорк. — Український комітет за обрання Дармопрая до Конґресу ЗДА започаткував широку кампанію збирання фондів для підтримки кампанії відомого Філядельфійського діяча і віце-президента УКК В. Т. Дармопрая на члена Конґресу ЗДА із Третього Конґресового Дистрикту у Філядельфії. До складу Комітету входять: Теодор Джус, Вільям Модрако, Йосип Лисогір, Іван О. Флис, Г. Робертс, Володимир Бакад — усі з Ню Йорку, Тарас Шмаґала і Богдан Футей з Клівленду, Іван Романишин і Зенон Снилик з Нюарку, Мирон Куропась з Шикаґо, Іван Кокольський з Вунсакету, Євген Рогач, Мирон Карбівник і Степан Гавриш з Філядельфії. І. Флис погодився бути скарбником Комітету. Волтер Тома Дармопрай, загально признаний на терені Філядельфії і Пенсильвенії республіканський політичний діяч, був призначений на кандидата ще в травні ц. р. і з того часу веде посилену кампанію і, як показують опити, його популярність постійно збільшується. Обрання В. Т. Дармопрая на конґресмена було б першою подією цього роду в житті української громади у ЗДА. Для здійснення тієї цілі, для розгорнення виборчої акції за обрання його на конґресмена, на всі справи, зв'язані з виборчою кампанією потрібні фонди і їх названий угорі комітет сподівається одержати у формі дотацій і пожертв від української громади в ЗДА. Адреса Комітету: Ukrainian Committee for Darmopray for Congress, John O. Flis, Esq., Treasurer, 98 Second Avenue, New York, N.Y.

У Будапешті відбувся суд над двома американськими студентами

Будапешт. — Два американські студенти дозволили собі підчас переїзду через Мадярщину на невеликий жарт, а саме затерли на протиамериканській афіші, дві букви в означенні літака на пропагандивному рисунку і зате їх арештували і засудили. Брати 25-річний Михайло і 23-річний Іван Савки побували у Мадярщині як туристи. Напередодні переїзду до Югославії 30-го червня вони завважили на одній з головних вулиць Будапешту афішу, що зображувала бомбардування В'єтнаму. Не підозріваючи великого лиха, старший брат Михайло затер на афіші дві букви в означенні державної приналежности літака, а саме з ініціялів „ЮССР" дві кінцеві букви „СР". На суді, що відбувся у вівторок Савки заявили, що вони вважали це „жартом" і зовсім не бачили в цьому ніякого політичного виступу. Михайло, який являється студентом теології візантійського обряду у Пітсбурґу, пояснив на суді, що він взагалі не розбірається у політиці та й дуже мало цікавиться В'єтнамом, але йому не подобалась афіша і він забажав пожартувати з неї. „В Америці — він говорив у суді — це прийняли би як жарт та й ніхто й не думав би починати з цього приводу судове доходження". Та інакше в комуністичній Мадярщині. Братів засудили на три місяці в'язниці, обвинувачуючи їх у підбурюванні населення. Вони мали щастя, бо за таку провину суд міг засудити їх на вісім років в'язниці. Але державний прокуратор враховував їхню необізнаність і не вимагав високого виміру кари. Брати Савки вже відбули двомісячну кару і залишається їм ще місяць тюрми.

95 англійців загинуло в катастрофі літака в Югославії

Любляна. — Англійський літак з 127 пасажирами, що їхали на вакації до Югославії, розбився в лісі під Любляною, спричинивши смерть 95 осіб. Катастрофа сталась вночі під час того, як літак знижувався, щоб приземлитися на люблянському летовищі. Слідство виявляє, що з невиявлених причин пілот знизився для приземнення на 20 метрів над поземом землі замість вимаганих 200 метрів. Чотиромоторовий літак Брітанія 102 впав на ліс і негайно почав горіти, спричинюючи пожежу лісу. Пожежа утруднювала рятункову акцію, яка знайшла на місці випадку 80 трупів. П'ятнадцять осіб померли в лікарні від ран і попечення. 22 пасажири, які остались живими, перебувають у лікарні.

В УКРАЇНІ ПОЧАВСЯ НОВИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК

Київ. З 1-им вересня почався новий шкільний рік у всіх школах в Україні. Замітний він для Києва тим, що з цим шкільним роком почала діяти у столиці України нова 15-та висока школа, а саме економічний інститут. В першому році вписалось до цього інституту 250 студентів, всі вони майже мають теж довшу практику в торговельній ділянці.

Львов'яни боронять чистоти української мови у Варшаві

Варшава. — В українському часописі „Наше слово", що виходить у Варшаві, в числі за 7 серпня надрукований лист Галини Паламарчук зі Львова п. н. „Мово Рідна". Авторка листа стверджує, що вона не мовознавець, але цікавиться проблемами культури української мови й тому читає рубрику „Мовні поради", що її цей варшавський тижневик постійно веде. Галина Паламарчук висловлюється про вживання форми „на Україні", що її в мовних порадах „Нашого слова" ставили на рівні з формою „в Україні". Вона пише дослівно так: „Україна є суверенною державою і вживання форми „на Україні" є образливим. Про жадну суверенну державу не говоримо „на Франції, на Польщі, на Швайцарії", завжди одначе говоримо „на Поділлі, на Мазовші, на Поліссі". Авторка листа турбується також „запозиченими" словами в нашій мові. Вона ставить під сумнів такі слова, як „корзина", „кофе". Галина Паламарчук подає, що в одному з чисел журналу „Україна" з осені 1964 була стаття на тему „кафе чи кав'ярня" і там було написано, що в українській мові існує слово кава і тому правильно є „кав'ярня". Так само слово „апельсин" і „лимон" треба замінити на „давно вживані назви цитрина і помаранча, які є правильні й гарні". Вона також гостро протестує проти вживання вислову „давай, давайте" (давай ідем, давайте заспіваємо ітд.). Це чужий українській мові вислів. Дуже відрадне явище, що читачі газет висловлюються в обороні української мови. Та дивне, що в обороні мови стає громадянка з України не в пресі, що видається в Україні, але закордоном. Чи ж не можна дискутувати чистоти української мови у Києві чи у Львові? Та ж це занечищення української мови йде від русифікації, а вона найсильніша в Україні. Ми вже давніше писали, що саме у варшавському „Нашому слові" була започаткована кампанія за повернення українській мові букви „ґ". Ніде інде тільки в пресі в Україні заборонене вживання цієї букви і всі слова, що мають в латинській азбуці букву „g" подається в Україні в російській транскрипції за допомогою букви „х". З цього постають такі дивогляди, як „Хемінґуей", коли самий письменник називав себе Гемінґвеєм, чи Херріман, коли він є Гарріманом. За чистоту української мови треба впімнутися таки в Україні, бо там її свідомо занечищують і русифікують.



ТАРЗАН, ч. 5680. Тарзан піддається!

UNDAUNTED IN SPITE OF THE CHARGING DOGS, TARZAN CONTRIVED A PARING PLAN.

"ENOUGH-- I AM BEATEN!" YELLED THE APE-MAN.

THE MONGOLS OBEYED, THEN CUT TARZAN "FREE AND ATTENDED HIS WOUNDS. "HA!" ZATAR GRINNED. "YOU DON'T LOOK SO DEFIANT NOW!"

Хоч і нападали на нього собаки безстрашний Тарзан затіяв сміливий плян.

— Досить... переможений, — кричав мавполюд.

Монголи послухали, і звільнили Тарзана та лікував його рани. — Га! глузував Зетар, — ви не виглядаєте тепер на такого задирливого!